

Risale-i Nur'da Bir Kavram:

Mucize-i Manevî

Abdulhalim Bilici

Harran Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Giriş

Risale-i Nur'da bazı kavramların, terkip ve terimlerin önemli bir yer tuttuğunu ve bunların Risale-i Nur'un anlam haritasını çıkarmamızda anahtar rol oynadıklarını biliyoruz: acz, fakr, şefkat, tefekkür veya mânâ-i ismi, mânâ-i harfi gibi. Bu bağlamda Risale-i Nur'da dikkat çekici bir yoğunlukta kullanılan bir tabir de mu'cize-i manevî terkidir. Bu terkip aynı zamanda Risale-i Nur'u niteleyen ve bir cihette de tanımlayan bir kavramdır.

Bu çalışmada bu terkinin kısa bir tahlilini yaptıktan sonra, bunun risalelerdeki bağlantıları üzerinde durulmuştur. "Kur'an'ın bir mucize-i manevî olan Risale-i Nur" cümlesinden hareketle, mucize-i manevî ile Risale-i Nur ilişkisi incelenmiştir. Mucize-i manevî nedir? Risale-i i Nur'u Kur'an'ın bir manevî mucizesi yapan hususlar nelerdir? Risale-i Nur hangi açılardan bir manevî mucize olarak karşımıza çıkıyor? Şahsen bu tür sorular uzun süredir zihnimi meşgul etmektedir. "Risale-i Nur, Risale-i Nur ile şerh ve izah edilmeli" veya "Risale-i Nur'un hocası Risale-i Nur'dur" beyanlarından hareketle okumalarımda "mucize-i manevî" konusuyla ilgili bağlantıları bulmaya ve bu kavramın risalelerde neye karşılık olarak kullanıldığını anlamaya çalıştım. Bu çalışma bu çabanın küçük bir tezahürü olarak görülebilir.

Peki, nedir mucize-i manevî? Maddî ve kevnî mucizelerin yanı sıra manevî mucizeler de mi bulunmaktadır? Bilindiği gibi mucize; insanların yapmakta aciz kaldıkları, Allah'ın dilemesiyle peygamberlerin mazhar oldukları beşer ta-

*Risale-i Nur'un
dünyanın farklı
coğrafyalarında
yüz binlerce, belki
de milyonlarca
insanı eğitip
olgunlaştırması
ve onlara İslamca
bir hayat tarzını
benimsetmesi,
onun Kur'an'ın
manevî bir
mucizesi
olduğunun açıkça
göstergesidir.*

katinin üstündeki harikulade hallerdir.

Mesela; Hz. Musa'nın asasının yılanı dönüşmesi, Peygamberimizin bir parmağının işaretleriyle ayın ikiye bölünmesi, kurdun konuşması, kuru direğin ağlaması, Peygamberimizin on parmağından on çeşme gibi suyun akması gibi maddî ve kevnî mucizeler gösterilmiştir. Bu tür maddî mucizeler, peygamberlerin davalarını ispat etmiş ve birçok insanın hidayete gelmesine, iman nimetine ermesine vesile olmuştur. Bu maddî mucizelerin yanı sıra pek fark edilmeyen, fazla mucib-i merak olmayan, fakat en az maddî mucizeler kadar insanlarda derin tesirler icra eden, insanları dönüştüren manevî mucizeler de vardır. Meselâ; peygamberlerin güzel ahlakları, lisan-ı halleri, sözleri, kısaca sünnetleri, hatta simaları da insanların hidayetine sebep olmuştur. Peygamberimizin simasına bakıp da "Bu simada yalan yoktur ve olmaz" diyerek Müslüman olan Yahudi âlimi Abdullah b. Selam gibi zatlara biliyoruz. Maddî mucizeler sürekli değil, bazen gösterilmiştir. Peygamberlerin vefatından sonra da kesilmiştir. Fakat peygamberimizin sünneti ve kelâmî bir mucizesi olan Kur'an-ı Hakim hâlâ insanlar üzerinde derin tesirlerini manevî bir mucize olarak icra ediyorlar. Kur'an'ın bin dört yüz senedir insanların beşte birisini manevî tasarrufu altında buldurması ancak manevî mucize ile açıklanabilir.

Bir noktada mu'cizelere benzeyen kerametleri de (keramet mucize gibi Cenab-ı Hakk'ın filidir, hediyesidir, ihsanıdır ve ikramıdır. Beşerin filî değildir)¹ maddî ve manevî olarak ikiye ayırabiliriz. Mu'cizelerde olduğu gibi kerametlerin de manevî olanın maddî olandan daha kalıcı ve etkileyici olduğunu söyleyebiliriz. Büyük müfessir ve kelâmcı Fahreddin-i Razi peygamberlerin insanları eğitmelerini ve olgunlaştırmalarını (nakısı tekmil) en mükemmel ve en üstün mucize olarak görür.²

Tasavvuf ehli de, "Kerametın en mühim şekli, insanlara İslamca yaşamayı verebilmektir" derler. İşte Risale-i Nur da bu sınıflandırmada manevî tarafa tekabül etmektedir. İlmi bir keramettir. Risalelerde geçtiği gibi, "keramet-i kevnîye değil, keramet-i ilmiyedir"³ Buna mucize-i manevî diyebileceğimiz gibi, mucize manevî de diyebiliriz. Yani, Kur'an'ın manalarına, hakikatlarına parlak bir ayna olması hasebiyle mana olarak harikadır, kerametlidir, mucizevarıdır. Maddî kerametlerden daha fazla tesir icra eder, manevî dönüştürücü bir güce sahiptir. İman ve Kur'an hakikatlerinin izah ve ispatında kıyas kabul etmez.

Risale-i Nur'un dünyanın farklı coğrafyalarında yüz binlerce, belki de milyonlarca insanı eğitip olgunlaştırması ve onlara İslamca bir hayat tarzını benimsetmesi, onun Kur'an'ın manevî bir mucizesi olduğunun açıkça göstergesidir. Dünyanın farklı noktalarında, farklı din ve milletlere ait insanlarda böyle kuşatıcı manevî bir çekim alanı oluşturmak sıradan bir şey olarak görülemez. Ararat dağının infilakının işaret ettiği manayı düşünecek olursak, küresel ölçekte Kur'an'a yapılan suikastların dehşetini daha iyi anlamış oluruz. Bu suikastlara karşı Risale-i Nur müellifine 'Kur'an'ın i'cazını beyan et'⁴ emrinin kudsî bir vazifelendirme olduğunun farkına varmış oluruz. Risale-i Nur müellifi de Kur'an'ın bir i'caz-ı manevîsi olan Risale-i Nur'la bu vazifeyi yerine getirmiştir. Kur'an'ın mucize olduğunu, sönmez ve söndürülmez bir nur olduğunu bütün dünyaya ispat etmeye çalışmıştır. Risale-i Nur, Kur'an'ın mucize

1. Nursi, Bediüzzaman Said, Sikke-i Tasdik-i Gaybi, Yeni Asya Neşriyat, Germany, 1994, s. 133-138.

2. Uludağ, Süleyman, Fahreddin Razi, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1991, s.87.

3. Nursi, Bediüzzaman Said, Şualar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 1997, s.484.

4. Nursi, Bediüzzaman Said, Mektubat, Y, Asya Neşriyat, Germany, 1994, s. 357.

olduğunu ispatlarken, kendisi de adeta o manevî boya ile boyanmıştır. Risale-i Nur'un mazhar olduğu bütün harika haller, ayna olduğu kaynağın kudsî yansımalarıdır. Kaynağa yapılan hücumlar karşısında bir elmas kılıç hükmünde vazife görmüştür ve görmeye devam etmektedir.

Bu girişten sonra Risale-i Nur'un hangi açılardan Kur'an bir mucize-i manevîsi olduğunu yine Risale-i Nur'dan tesbit etmeye çalışalım:

1. Bin seneden beri Kur'an aleyhinde hazırlanan dinsizlerin itiraz ve hücumlarını göğüsleyip def etmesi açısından.

Bin seneden beri Kur'an aleyhinde biriken dinsizlerin itirazları ve şüpheleri İslâm âlemi içinde yol bulup yayılmıştır. O şüphelerin bir kısmı bilimsellik kılıfına bürünerek ortaya çıktı. Bilim kisvesi altında o inkâr ve şüpheler eğitim kurumlarıyla ve başka araçlarla geniş kitlelere ulaşma imkânı buldu. Bilim materyalizme âlet edildi ve Kur'an aleyhine kullanıldı. Bediüzzaman yazdığı Risale-i Nur eserleriyle bilimi materyalizmin hegemonyasından kurtarıp asıl mecrasına irca etmiştir. Kâinatı Kur'an rehberliğinde bir kitap gibi okuyarak yaratıcının varlığına ve birliğine ne şekilde işaret ettiğini açıklamıştır. Bilimlere konu olan kâinatın kanunlarını nizam ve intizamından hareketle, bu kanunların ilahi sıfat ve isimlerle bağlantılarını keşfederek, Kur'an'la kâinat arasındaki sıkı ilişkiyi ortaya koymuştur. Böylelikle Kur'an ile kâinatın birbiriyile çelişen, çatışan şeyler değil, aksine birbirini açıklayan, yek diğerini tanımlayan ve tamamlayan aynı yaratıcı kudretin iki kitabı olduğunu bize göstermiştir. Kastamonu'da sürgünde olduğu yıllarda yanına gelip, "Bize yaratıcımızı anlat, öğretmenlerimiz ondan bahsetmiyorlar" diyen lise öğrencilerine cevap olarak, "Okuduğunuz ilimlerden her biri kendilerine özgü bir dil ile sürekli Allah'tan bahsedip O'nu tanıtıyorlar, o ilimleri dinleyiniz" diyerek okudukları bilimlerin Allah'tan nasıl ve ne biçimde bahsettiklerini değişik bilim dallarından örnekler vererek anlatır.⁵ Bir zamanlar Kastamonu'da lise öğrencilerine ders olarak verilen bu hakikatler bugün dünyanın yaklaşık elli diline çevrilerek girdiği her yerde materyalizmin belini kırmaktadır. Böylelikle Kur'an'a yönelik inkar ve hücumları galibane defetmektedir.⁶

2. Yara açmadan tedavi etme metodu açısından (Lazerle tedavi gibi)

Yara açmadan tedavi etmek, zihinleri bulandırmadan, şüpheye düşürmeden meseleleri halletmek Risale-i Nur'un takip ettiği Kur'anî bir metottur. Muarızların şüphelerini zikretmeden öyle cevaplar verir ki daha vehim ve vesveselere yer kalmaz. Bu metod Risale-i Nurları diğer eserlerden ayıran en önemli özelliklerden biridir.⁷ Buna yan etkisiz tedavi metodu da diyebiliriz. Bu kolay elde edilebilir bir yol değildir ve nadirattandır. İlahî ve imani konulardan bahseden hangi kitap olursa olsun, şöyle ya da böyle bazı insanların zihinlerini bulandırmış ve şüpheye düşürmüştür. Yani insanlara zarar vermiştir.⁸

Bunu biri tefsir ve kelim alanında diğeri de tasavvuf alanında şöhret bulmuş iki isimle örneklendirelim. Mesela, Fahdeddin-i Razi bazı eserleriyle hem Müslümanları, hem de ehl-i kitabı şüpheye düşürdüğü için ulema tarafından kendisine "müşekkik", yani şüpheye düşüren denmiştir. Özellikle İbn-i Teymiye tarafından bu noktada çok eleştirilmiştir.⁹ Halbuki Fahreddin-i Razi yüzlerce kitap yazmış, büyük bir müfessir ve kelim alimidir. Buna rağmen bazı

*Yara açmadan
tedavi etmek,
zihinleri
bulandırmadan,
şüpheye
düşürmeden
meseleleri
halletmek Risale-i
Nur'un takip
ettiği Kur'anî bir
metottur.*

5. Nursi, Bediüzzaman Said, Şualar, s. 187.(11. Şua, 6. Mesele)

6. Nursi, bediüzzaman Said, Şualar, s. 604-605

7. Nursi, İsharatü'l-İcaz, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 1994, s.10(Haşiye)

8. Nursi, Mektubat, s. 363.

9. Uludağ, Süleyman, a.g.e, s. 89.

*Risale-i Nur'u
âlim ve ariflerin
yazdıkları
eserlerle
karşılaştırarak
okuyanlar
bariz bir fark
görmüşlerdir.
Risale-i Nur'un
bir satırında
bir sayfa kadar
kuvvet, bir
sayfasında bir
kitap kadar tesir
hissetmişlerdir.*

eserleri tahdiş-i ezhana sebep olmuştur. Bir başka örnek de tasavvuf cephesinin harika kutuplarından, Şeyhül Ekber diye anılan Muhyiddin-i Arabî'den verelim. Muhyiddin-i Arabî bizzat kendisi, “bizden olmayan ve makamımızı bilmeyenler, kitaplarımızı okumasınlar, zarar görürler” demiştir.¹⁰

3. Herşeyde Allah'ı tanıtan ve bildiren bir pencere açması açısından.

Risale-i Nur'un her şeyde Allah'ı tanıtıcı ve bildirici bir yol bulması, her bir şeyde hatta bir zerrede (hüve nüktesinde olduğu gibi) marifetullaha pencereler açması ancak Kur'an'ın mucize-i manevîyesiyle gerçekleşebilir bir şeydir. Risale-i Nur bu cihetle İslam filozof ve âlimlerinin eserlerinden ayrıldığı gibi, tasavvuf eserlerinden de ayrılıyor ve Kur'an'a ait bir cadde-i kübra keşfetmiş oluyor.

İslâm filozofları ve kelâm âlimleri kâinatı teftiş ettikten sonra buldukları deliller ile veya devir ve teselsülün imkânsızlığını gösterdikten sonra Allah'ın varlık ve birliğini ispat cihetine gidiyorlar. Adeta uzak yerlerden, dağlar altından kazıp su getirmek gibi bir yol tercih ediliyor. Bu hem zaman alıcı, hem de yorucu bir yoldur. Ayrıca tıkanma, kesilme gibi arızalar içeren, riskler de taşıyan bir yöntem. Halbuki Asa-i Musa gibi her vurduğu yerde su çıkarmayı bilenler hem çabuk, hem de zahmetsiz bir metod geliştirmiş oluyorlar. İşte Risale-i Nur, Hz. Musa'nın asası gibi dokunduğu her şeyde marifet sularını fişkırtıyor. Bir senelik işi bir saatte görür gibi Kur'an'a mahsus bir metod keşfetmiş oluyor.

Tasavvuf ehli tarafından “Marifetullaha perde oluyor” veya “Daimi huzuru engelliyor” gerekçesiyle yok sayılan veya unutkanlık hapsine tıkılan varlık dünyasını (kâinatı) Risale-i Nur yokluktan ve unutkanlık hapsinden kurtararak Allah adına istimal ederek marifet pencerelerine dönüştürüyor. Onun için bir Risale-i Nur okuyucusu her anı marifetullahı hatırlamak ve daimi huzuru kazanmak için “Lâ mevcude illâ hu-O'ndan başka varlık yoktur” veya “Lâ meşhude illâ hu-O'ndan başka görünen yoktur” demeye gerek duymuyor. Bunun yerine “Lâ ma'bude illâ hu-O'ndan başka mabud yoktur” veya “Lâ maksude illâ hu-O'ndan başka maksud yoktur”der.¹¹ Veya şimdi bu zamanda Kur'an'ın manevî mucizesiyle görünen ve “Ve fi külli şeyin lehu ayetün tedullu ala ennehu vahidun-her şeyde 'onun birliğine delil olan bir alâmet vardır” parlak hakikatının kudsi penceresi o Risale-i Nur okuyucusuna kâfi geliyor.¹²

4. Etkileycilik açısından

Risale-i Nur'u âlim ve ariflerin yazdıkları eserlerle karşılaştırarak okuyanlar bariz bir fark görmüşlerdir. Risale-i Nur'un bir satırında bir sayfa kadar kuvvet, bir sayfasında bir kitap kadar tesir hissetmişlerdir. Bu kuvvet ve tesirin sebebini sorduklarında, Bediüzzaman bunu Kur'an'ın manevî i'cazıyla izah eder.¹³

Risale-i Nur'daki bu kuvvet ve etkinin beyanı babından birkaç örnek:

1. Meclis-i mesahif ve tetkik-i müellefat-ı şeriyye reisi Şeyh Saffet Efendi katre risalesi için, “Bu bir katre değil, bahirdir” demiştir.¹⁴

2. Fetva Emîni Ali Rıza Efendi, çok zaman bu tefsiri mütâlâa ile yanına gelen dostlarına müteaddit defalar “Bu İşaratü'l-İ'caz bin tefsir kuvvetinde ve kıymetindedir” diye yemin ederek ilan ediyordu.¹⁵

3. İşte bu kuvvetin acip bir numunesi bazı zatlardır ki, ben onların ancak

10. Nursi, Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, Germany, 1994, s.

11. Nursi, Mektubat, s. 319-320.

12. Nursi, Emirdağ lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Germany 1994, s. 308-309.

13. Nursi, Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 209.

14. Nursi, Mesnevi-i Nuriye, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, s.118.(Münderecat hakkında)

15. Nursi, Tarihçe-i Hayat, y. Asya Neşriyat, İstanbul, s. 94.

edna bir talebesi olabildiğim halde, onların hakaik-i imaniyeye dair bir kitabını biri okumuş; Risale-i Nur'un da bir sahifesini okumuş. Risale-i Nur'un bir sahifesiyle daha ziyade imanını kurtardığını ikrar etmiş.¹⁶

5. Saadet-i ebediye davasını yüzde doksanına kazandırması açısından.

Küfür ve inkârın, sefahet ve günahların insanları kuşattığı ve ciddi bir şekilde tehdit ettiği bu ahırzaman şartlarında, kişinin ebedi mutluluğun anahtarı konumunda olan imanı sağlam bir şekilde kazanması ve koruması gerçekten güçleşmiş. Hatta bir ehl-i keşfe'l-kuburun gözlemlemesiyle ölen kırk kişiden bir iki kişinin kazandığını, geri kalanların kaybettiğini düşünecek olursak, durumun vahametini anlamış oluruz. İşte bu dehşetli çağda saadet-i ebediye davasını yüzde doksanına tahkiki bir imanla kazandıran Risale-i Nur'un, Kur'an'ın mucize-i manevîsinden süzülüp çıktığını gösterir.

6. İnkârcılıktan kaynaklanan manevî bir cehennemi insanların kalplerinden izale etmesi açısından.

Ölüm öldürülmediği için her gün on binlerce cenaze ölümün sürekliliğine ve hakikat olduğuna tanıklık ediyor. Ölüm gerçeği inkârcılık hastalığına müptela olanlara--hem kendilerinin hem de gelmiş ve gelecek akrabalarının bir daha dirilmemek üzere yokluğa gitmek olarak gördükleri veya böyle düşündükleri için--maddi cehennemden daha fazla manevî bir cehennem azabını yaşıyor. Çünkü her insan akrabalarının veya sevdiklerinin saadetleriyle mesut, azaplarıyla elem çektiği gibi, Allah'ı inkar edenlerin inancına göre bütün o mutlulukları yok oluyor, yerine azab geliyor. Bediüzzaman'a göre bu zamanda bu manevî cehennemi insanların kalbinden kaldıran tek bir çare var, o da Kur'an-ı Hakim'dir. Bu zamanın anlayışına uygun onun bir manevî mucizesi olan Risale-i Nurdur.¹⁷ Risale-i Nur bunu Allah'ı ve ahiret inancını ispat ederek gerçekleştirir.

7. İman mertebelerinde sınırsız yükselişlere ve açılımlara medar olması açısından.

Risale-i Nur, iman mertebesi ne düzeyde olursa olsun, atomdan güneşe kadar veya bir çekirdekte bir ağaca kadar farklı iman dereceleri olduğunu düşünecek olursak, herkese bir katkı sağlamakta, ayrıca inançsız bir çok insanı da Allah'ın dilemesiyle, izniyle imana getirmektedir. Dünyanın değişik coğrafyalarında bunların örnekleri çoktur. Bu, iman zaafının yaşandığı böyle bir çağda hakikaten harikadır ve ancak Kur'an'ın mucize-i manevîyesiyle izah edilebilir bir durumdur. Risale-i Nur'da bu hususa şöyle işaret edilmiştir: "Şu otuz üç pencere olan otuz üçüncü mektup imanı olmayanı inşallah imana getirir, imanı zayıf olanın imanını kuvvetleştirir, imanı kavî ve taklîdî olanın imanını tahkiki yapar, imanı tahkiki olanın da imanını genişlendirir. İmanı geniş olana bütün kemalat-ı hakikiyenin medarı ve esası olan marifetullahta terakkiyat verir, daha nurani, daha parlak manzaraları açar."¹⁸

8. Dinsizlik akımının (komünizmin) manevî istilasını durdurması ve İslâm âleminin Bu vatan ahalisine karşı itiraz ve ithamlarını izale etmesi açısından.

Bediüzzaman'a göre manevî ve fikri bir akımı maddi tedbirlerle veya diplomatikla engellemek mümkün değildir. Ancak manevî atom bombası hükmünde olan iman hakikatlarıyla böyle bir tehlikeye karşı konulabilir. Risale-i Nur

*Ölüm
öldürülmediği
için her gün
on binlerce
cenaze ölümün
sürekliliğine ve
hakikat olduğuna
tanıklık ediyor.*

16. Nursi, Emirdağ Lahikası, II, s.340.

17. Nursi, Emirdağ II, s. 458.

18. Nursi, Sözcükler, 33. Söz'ün sonu, ihtar.

Herhangi bir şeyi tahrip etmek, bozmak, işlevsizleştirmek ne kadar kolay ise herhangi bir şeyi yapmak, tamir etmek ve aktifleştirmek de o kadar zordur.

manevî atom bombası hükmünde ve tesirinde bu vazifeyi başarıyla gerçekleştirmiştir. Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan'ın ifadesiyle Anadolu'yu komünizme karşı koruyan Nur talebeleri olmuştur. Nur talebeleri, dinsizlik akımının istilasına karşı manevî bir kale vazifesini görmüştür.

Başta İngilizler olmak üzere Avrupalılar bir taraftan Türkiye seçkinlerini lâdini bir rejime teşvik ve bu ülkede uygulanan İslâmî sembollerini tahrip politikalarını desteklerken, bir taraftan da İslam coğrafyasında "Türkler dinsiz oldu, İslamiyet'le bir ilgileri kalmadı" tarzında menfi propagandalarda bulundular. Bir taşla iki kuş vurmaya çalıştılar. Hem Türkiye'nin İslâmî değerlerden uzaklaşmasını sağladılar, hem de bu durumu nazara vererek İslâm âlemini Türkiye'nin aleyhine çevirdiler. Özellikle Türkiye'nin İslâm'ı temsil rolünü kendi eliyle çözüp atması (Halifeliğin kaldırılması) İslâm âleminin Türkiye'ye yönelik itiraz ve ithamlarına zemin ve imkân hazırladı. İşte Risale-i Nur gibi kuvvetli bir tefsirin Türkiye'de ortaya çıkması ve iman hakikatlerini tahkiki bir şekilde geniş kitlelere yayarak dinî hayatı diri tutması ve adeta yeniden ihya etmesi bu oyunları bozdu. İslâm âleminin Türkiye'ye karşı itirazlarını izale ettiği gibi eski sevgi kardeşliği de yeniden tesis etmeye sebep oldu.¹⁹

9. Tahrip-tamir dengesi veya dengesizliği açısından

Herhangi bir şeyi tahrip etmek, bozmak, işlevsizleştirmek ne kadar kolay ise herhangi bir şeyi yapmak, tamir etmek ve aktifleştirmek de o kadar zordur. Bu sebepten dolayı "Tahrip kolaydır" sözü bir kural olarak zihinlerde yer edinmiştir. Küfür, fık, sefahet, ifsad etmek, şer gibi hususlar tahrip olduğu için kolaydır. Bütün bu olumsuz durumları toplumlardan izale etmek için ıslah hareketine girişmek de tamirdir ve zordur. Tahribi tamir etmek için daha çok zamana, emeğe, gayrete ve çalışacak insanlara ihtiyaç vardır. Bu denge tahribat lehine bozulduğunda tamir cephesinde mesafe almak adeta imkânsızdır. Çağımızda tamir-tahrip dengesi açısından ibre hep tahripçilerin lehine işlemektedir. Buna rağmen Risale-i Nur gibi bir tamirci cereyanın mukavemeti ve tesiri pek harikadır. Bediüzzaman'ın ifadesiyle bu karşılıklı kuvvetler bir seviyede olsaydılar Risale-i Nur'un tamirinde mucizevari başarı ve fütuhat görülecekti.²⁰

Özet

Risale-i Nur'da dikkatimizi çekecek bir yoğunlukta kullanılan anahtar kavramlardan biri de "mucize-i manevî" terkididir. Bu çalışmada bu terkinin kısa bir tahlili yapıldıktan sonra, bunun, Risale-i Nurdaki bağlantıları üzerinde durulmuştur. "Kur'ân'ın bir mucize-i manevîsi olan Risale-i Nur" cümlesinden hareketle mucize-i manevî ve Risale-i Nur ilişkisi incelenmiştir. Mucize-i manevî nedir? Risale-i Nur'u Kur'ân'ın bir mucize-i manevîsi yapan hususlar nelerdir? Risale-i Nurlar hangi açılardan bir manevî mucize olarak karşımıza çıkar? Konu; bu ve benzeri soruların risalelerdeki karşılıkları kısmen tespit edilerek örneklerle açıklığa kavuşturulmaya çalışılmıştır.

19. Nursi, Sikke-i Tasdik-i Gaybi, s. 189.

20. Nursi, Kastamonu lahikası, Yeni Asya Neşriyat, s. 110-111.

Anahtar kelimeler

Mucize, mucize-i manevî, Kur'ân, Risale-i Nur, tasavvuf, kelâm, keramet.

Abstract

One of the key concepts used in Risale-i Nur with a density to draw attention is the phrase of “spiritual miracle”. After a short analysis of this phrase, we deal with its relations in Risale-i Nur. Considering the statement, “Risale-i Nur is a spiritual miracle of Quran” we study the relationship between spiritual miracle and Risale-i Nur. What is a spiritual miracle? What are the aspects that make Risale-i Nur a spiritual miracle? From what points of view do we observe Risale-i Nur as a spiritual miracle? We try to deal with these and similar questions by identifying their replies in Risale-i Nur.

Key words:

miracle, spiritual miracle, Quran, Risale-i Nur, sophism, kalâm, keramat